

Kieruję na X sesję RMZ
proszę o opinię KZiSO, KSP

16.01.2025

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miasta Zgierza

[Signature]
Łukasz Wróblewski

Zarejestrowano w dniu

16-01-2025

Druk nr 6-2025

Projekt

projekt z dnia 16.01.2025 Zgłoszony przez

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA ZGIERZA

[Signature]
PREZYDENT
MIASTA ZGIERZA

Przemysław Stanisławski

z dnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla miasta Zgierza na lata 2025 - 2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, poz. 1572, poz. 1907, poz. 1940) art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177, poz. 742, poz. 743, poz. 858, poz. 1572) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283, poz. 858, poz. 1572) Rada Miasta Zgierza

uchwała, co następuje:

- § 1. Uchwała się i kieruje do realizacji Miejski Program Wspierania Rodziny dla miasta Zgierza na lata 2025 - 2027, stanowiący załącznik do uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Zgierza.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.
- § 4. Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Rady Miasta Zgierza przez okres 14 dni.

Radca prawny

Maria Gibka *[Signature]* gnasiak

DYREKTOR

Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
im. b. o. Rafała Chylińskiego w Zgierzu

[Signature]
Renata Wolska

Skarbnik Miasta

[Signature]
Grażyna Mela

Przewodnicząca Zarządu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

[Signature]
również radca prawny

**Miejski Program Wspierania Rodziny
dla Miasta Zgierza na lata 2025-2027**

Spis treści:

I. Wprowadzenie	3
II. Podstawa prawna Programu	4
III. Adresaci Programu	5
IV. Organizacja wspierania rodziny	5
V. Diagnoza środowiska	10
VI. Rozwój systemu wsparcia rodziny	13
VII. Realizacja Programu	16
VIII. Finansowanie Programu	17
IX. Monitoring i ewaluacja Programu	17

Miejski Program Wspierania Rodziny dla Miasta Zgierza na lata 2025-2027 powstał na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program jest strategicznym dokumentem miasta Zgierza opracowanym w celu realizowania szczególnej pomocy rodzinie i dziecku.

I. Wprowadzenie

Rodzina jest pierwszym naturalnym środowiskiem życia dziecka i jest podstawową komórką społeczną, w której odbywa się wychowanie oraz opieka nad dzieckiem. Rodzina jest najwłaściwszym miejscem harmonijnego wzrostu człowieka pod warunkiem, że prawidłowo funkcjonuje w szczególności pod względem opiekuńczo – wychowawczym, zapewniając tym samym dziecku ochronę praw i wszechstronny rozwój.

Jednym z najważniejszych celów rodziny powinna być dbałość o warunki socjalno – bytowe i atmosferę wychowawczą. Środowisko rodzinne nieustannie towarzyszy człowiekowi i jest najważniejszym miejscem jego życia i rozwoju. Żadna inna forma nie jest w stanie go zastąpić.

Rodzina ma do spełnienia określone funkcje względem swoich członków, a przede wszystkim wobec dzieci. Rodzice powinni wychowywać i opiekować się dziećmi, aby te czuły się bezpieczne, dowartościowane, kochane i szczęśliwe. Miały poczucie stabilizacji materialnej jak i emocjonalnej. Zdarza się jednak, że w rodzinie występują różne sytuacje wskazujące na niewłaściwe zachowania rodziców i postawy rodzicielskie. Jeżeli jednak w życiu codziennym rodziny, sytuacje niekorzystnie wpływające na rozwój dziecka i funkcjonowanie całej rodziny nasilają się i towarzyszy temu brak więzi emocjonalnych, to wówczas można poddać w wątpliwość czy rodzina spełnia należycie powierzone jej funkcje. Rodzina, w której występuje brak lub poważny niedostatek w zaspokajaniu potrzeb biologicznych, rozwojowych, emocjonalnych i społecznych może stać się rodziną dysfunkcyjną. Taka sytuacja może mieć negatywny wpływ na funkcjonowanie dziecka w przyszłości jako dorosłego człowieka we wszystkich wymienionych wyżej sferach życia. Rodzina niewywiązująca się z obowiązków wobec dzieci determinuje ich nieprawidłowe funkcjonowanie jako dorosłych ludzi. Nierzadko problemy występujące w rodzinie przeżywającej trudności opiekuńczo - wychowawcze są bardzo złożone i mogą być wynikiem wielu czynników np.: ubóstwa, przewlekłej choroby, uzależnień, przemocy, wyuczonej bezradności i szeroko pojętej niewydolności wychowawczej rodziców. Nabycie złych wzorców społecznych przez dzieci i młodzież powoduje tzw. „błędne koło”, które w dorosłym ich życiu prowadzi do powielania tych złych wzorców społecznych, wychowawczych i nieradzenia sobie z emocjami przez co na niepowodzenia życiowe mogą być narażone kolejne pokolenia. W celu zapewnienia odpowiedniego wsparcia rodzinie przeżywającej trudności opiekuńczo – wychowawcze konieczne jest podjęcie działań diagnozujących przyczynę trudnej sytuacji rodziny. Dzięki prawidłowo postawionej diagnozie możliwe

jest nabywanie i rozwijanie prawidłowych umiejętności opiekuńczo- wychowawczych rodziców przy wsparciu instytucji, przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej, dążenie do integracji i reintegracji rodziny. Wskazane działania wymagają czasu i zaangażowania wielu podmiotów i wdrożenia różnych metod. Rodziny zmagające się z różnymi problemami wymagają specjalistycznego wsparcia ze strony pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów, psychologów a czasami także funkcjonariuszy policji. Każde działanie powzięte przez specjalistów powinno zmierzać do uzyskania prawidłowego funkcjonowania rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo – wychowawcze. Działania te powinny opierać się na zasobach rodziny, czyli na jej potencjale. Rodzina powinna z zaangażowaniem i świadomie uczestniczyć we wszystkich działaniach zmierzających do ich prawidłowego funkcjonowania społecznego, emocjonalnego, aktywizacji zawodowej, podniesienia własnej wartości, ponieważ tylko wtedy będzie to faktyczna, prawdziwa i trwała zmiana w ich świadomości prowadząca do ich lepszego życia i życia przyszłego pokolenia.

II. Podstawa prawna Programu

Podstawą prawną przygotowania Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Zgierza na lata 2025 -2027 jest art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który określa zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Jednym z zadań jest opracowanie 3 letniego gminnego programu wspierania rodzin. Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na terenie Gminy Miasta Zgierza realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej im. bł. o. Rafała Chylińskiego w Zgierzu na podstawie Uchwały Nr XVIII/176/11 Rady Miasta Zgierza z dnia 29 grudnia 2011 roku w sprawie zlecenia realizacji zadań Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej im. bł. o. Rafała Chylińskiego w Zgierzu.

Podstawowym założeniem Programu jest stworzenie spójnego systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze oraz rodzin, z których dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej w celu reintegracji rodziny. Proponowane działania będą koncentrowały się na nabywaniu i doskonaleniu umiejętności wychowawczych rodziców ale również profilaktyce społecznej dzieci i młodzieży.

Działania ujęte w ramach Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w następujących aktach prawnych:

- ✓ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
- ✓ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej
- ✓ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- ✓ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
- ✓ Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Zakładane cele i zadania zostaną osiągnięte, jeśli będą realizowane kompleksowo przez specjalistów reprezentujących różne instytucje i będą ukierunkowane na skuteczne osiąganie jak najlepszych efektów.

Koordynatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgierzu.

III. Adresaci Programu

Odbiorcami działań ujętych w Programie są rodziny zamieszkujące na terenie Miasta Zgierza wychowujące dzieci i przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, których same nie mogą pokonać, a także rodziny, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej i wyrażają one chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dzieckiem i jego powrotu do domu rodzinnego.

W szczególności Program jest skierowany do:

- rodzin niezaradnych w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i niezaradnych życiowo,
- rodzin żyjących w niedostatku materialnym, w tym bezrobotnych,
- rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą,
- rodzin wielodzietnych,

- rodziców samotnie wychowujących dzieci,
- rodzin zmagających się z długotrwałą chorobą i niepełnosprawnościami, zarówno dzieci jak i dorosłych.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność wychowawcza rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej, dlatego tak ważny jest rozwój zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

IV. Organizacja wspierania rodziny

Pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizację pieczy zastępczej określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa dokonuje podziału kompetencji, zadań i działań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej. Podział ten przedstawia poniższa tabela.

Gmina	Powiat	Samorząd Województwa
• profilaktyka - wspieranie rodziny, • asystent rodziny, • placówki wsparcia dziennego, • rodziny wspierające inne podmioty lub instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny,	• piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna, • usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków, • rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, • placówki opiekuńczo – wychowawcze, • organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej),	• ośrodek adopcyjny, • regionalna placówka opiekuńczo – terapeutyczna, • interwencyjny ośrodek preadopcyjny,

Podstawowym założeniem Miejskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027 jest utworzenie spójnego, systemu wsparcia dzieci oraz wsparcia rodzin szczególnie tych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale również na całej rodzinie i również w takich sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Poniższa tabela przedstawia liczbę dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z terenu miasta Zgierza w latach 2021 - 2023.

Rok	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	Koszty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej
2021	97	849 206 zł.
2022	118	1 084 136 zł.
2023	122	1 495 925 zł.

Źródło: Dane własne statystyczne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zgierzu z lat 2021, 2022, 2023.

Od 2021 roku liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rośnie. Doświadczenia zawodowe pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej pokazują, że w wielu przypadkach powrót dzieci do domów rodzinnych jest niemożliwy pomimo wielospecjalistycznego i interdyscyplinarnego wsparcia rodzin. Często przyczyną takiej sytuacji jest bierna postawa rodziców, przerzucanie winy za odebranie dziecka na instytucje, a także przyzwyczajenie się do sytuacji, w której

dziecko mieszka poza domem. Pomimo tego, że umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej nadal występują, należy kontynuować i doskonalić działania na rzecz poprawy funkcjonowania społecznego rodzin w celu ograniczenia tego zjawiska.

W myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. art.176, do zadań gminy należy:

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.
3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;

4. Finansowanie:

- a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych ponoszonych przez rodziny wspierające,
5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.
6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego:

- a) do dnia 31 stycznia danego roku – za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku,
- b) do dnia 31 lipca danego roku – za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku.

7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, zamieszkałego na terenie gminy.

Asystenci rodziny pełnią ważną i coraz bardziej docenianą rolę. W Zgierzu asystenci rodziny zatrudnieni są w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych zgodnie z art. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Prezydent Miasta Zgierza jest zobowiązany do zapewnienia wsparcia. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną i tutaj dużą rolę odgrywa instytucja asystenta rodziny.

Głównym zadaniem asystenta rodziny jest wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Asystent rodziny ma za zadanie pełnić rolę mediatora, pełnomocnika oraz doradcy, a także aktywizować i wspierać rodzinę. Podejmuje działania prowadzące do zmiany relacji w rodzinie, motywuje do chęci dokonania tej zmiany i budowania poczucia wartości członków rodziny. Praca z rodziną polega także na przygotowaniu jej do prawidłowego wypełniania ról społecznych odpowiednich do wieku oraz aktywizacji w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych i podejmowania zatrudnienia.

Asystent rodziny może podjąć współpracę z rodziną w ramach realizacji zadań wynikających z Ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Celem takiej współpracy jest skoncentrowanie działań na wsparciu kobiet w ciąży i ich rodzin posiadających zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie dziecka zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Praca z rodziną objętą wsparciem asystenta rodziny odbywa się za jej zgodą i z jej aktywnym zaangażowaniem w proces realizacji założonego planu. Coraz częściej współpraca z asystentem rodziny odbywa się na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich.

Asystent rodziny zgodnie z ustawą zobowiązany jest do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi i rodziną, w szczególności przez udział w szkoleniach oraz samokształcenie. W związku z powyższym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kieruje asystentów rodziny na szkolenia.

W 2023 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej było zatrudnionych 6 asystentów rodziny w tym 1 asystent był zatrudniony w ramach realizacji Projektu „Rodzina i Ja –Kompleksowe Wsparcie”. Projekt był realizowany w terminie od 1 listopada 2021r. do 30 czerwca 2023r. i był współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020. Celem głównym projektu był rozwój usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej. Zadania projektu realizowane były zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Projekt przeznaczony był dla 40 rodzin, w tym 15 rodzin objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zgierzu.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny na terenie miasta Zgierza w latach 2021 – 2023.

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny.

Rok	Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinie	Ilość dzieci w rodzinach
2021	61	188	120
2022	74	229	156
2023	66	214	154

Źródło: Dane własne statystyczne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zgierzu z lat 2021,2022,2023.

Na terenie miasta Zgierza funkcjonują dwie placówki wsparcia dziennego.

Placówka wsparcia dziennego - świetlica środowiskowa „Przystań” prowadzona przez Fundację „Arka” przy ul. Narutowicza 10 w Zgierzu działa od 2010r. Świetlica jest placówką wsparcia dziennego typu opiekuńczego, utworzoną w celu wspierania rodziny w integralnym rozwoju dziecka oraz kształtowaniu prawidłowych relacji dziecka z jego rodziną i środowiskiem, a także udzielania pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin dysfunkcyjnych wychowawczo, zagrożonych wykluczeniem społecznym. Placówka prowadzi także dożywianie dzieci i pomoc rzeczową dla dzieci z najuboższych rodzin. Ponadto świetlica prowadzi pracę socjalną z rodziną dziecka w formie porad i konsultacji. Placówka posiada 30 miejsc.

Drugą placówką wsparcia dziennego jest świetlica środowiskowa „Klub Obudź Jutro” prowadzona przez Stowarzyszenie Profilaktyki i Resocjalizacji AD REM mieszczące się przy ul. Rembowskiego 36/40. Placówka swoją działalność rozpoczęła w czerwcu 2018r. „Klub Obudź Jutro” jest przeznaczony dla dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym. Placówka wspiera dzieci i młodzież w rozwijaniu umiejętności społecznych, oferuje zajęcia sportowe, kulturalne, komputerowe. Oferuje także wsparcie psychologa, pedagoga, logopedy i doradcy zawodowego. Podczas pobytu w świetlicy dzieci i młodzież otrzymują pomoc w odrabianiu lekcji, a także ciepły posiłek.

Pobyt dzieci i młodzieży w świetlicach jest bezpłatny.

Stowarzyszenie Profilaktyki i Resocjalizacji AD REM prowadzi także Poradnię OBUDŹ JUTRO - Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej – Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży w ramach NFZ. Poradnia przyjmuje młodzież do 18 roku życia lub do 21 roku życia w przypadku kontynuowania nauki w szkole ponadpodstawowej dla ich rodzin i najbliższego środowiska.

Stowarzyszenie Profilaktyki i Resocjalizacji AD REM od miesiąca października 2023r. prowadzi także Centrum RESTART, które prowadzi szeroki wachlarz poradnictwa dla osób dorosłych. Centrum w swojej ofercie prowadzi psychoterapię, konsultacje psychologiczne, konsultacje pedagogiczne, psychoterapię uzależnień, mediacje rodzinne, psychoterapię par i rodzin, prowadzona jest grupa dla osób uzależnionych behawioralnie i uzależnionych od substancji psychoaktywnych, grupa dla osób współuzależnionych i grupy psychoterapeutyczne. Wszystkie wizyty w Centrum RESTART są komercyjne.

Kolejną placówką udzielającą specjalistycznego wsparcia dzieciom, młodzieży i dorosłym jest Ośrodek Wczesnej Interwencji działający od dnia 01.09.1991r. w Zgierzu przy ul. Długiej 62. Placówka działa pod patronatem Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Inteligencjalną Koło w Zgierzu. Ośrodek działa od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00 – 19:00 i w wybrane soboty w godzinach 8:00 – 15:00.

Placówka obejmuje wielospecjalistyczną opieką dzieci od urodzenia do 18 roku życia z szerokim spektrum trudności i zaburzeniami rozwojowymi w tym: z niepełnosprawnością intelektualną, wadami genetycznymi, zaburzeniami ze spektrum autyzmu, zaburzeniami zachowania i emocji, z niepełnosprawnością sprzężoną a także udziela wsparcia ich rodzinom.

Ośrodek Wczesnej Interwencji udziela pomocy w zakresie ustalenia wielospecjalistycznej diagnozy dzieci z zaburzeniami rozwoju w zakresie medycznym, neurologicznym, psychiatrii dziecięcej, rehabilitacji medycznej, rehabilitacji ruchowej, psychologii, psychoterapii, pedagogiki i logopedii.

Ośrodek Wczesnej Interwencji udziela także pomocy w zakresie opracowania szczegółowego i wielospecjalistycznego programu postępowania terapeutycznego w tym: konsultacji i porad medycznych, zajęcia terapeutyczne i rehabilitacyjne w zakresie rehabilitacji ruchowej, logopedii, terapii psychologiczno – pedagogicznej.

Ośrodek udziela wsparcia rodzinom małych dzieci niepełnosprawnych w formie poradnictwa i terapii rodzin. Realizuje wizyty w ramach kontraktu zawartego na podstawie umowy z Łódzkim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia na prowadzenie Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dzieci oraz Poradni Logopedycznej.

Ośrodek Wczesnej Interwencji realizuje projekt PEFRON (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych) pt.: „Wieloprofilowa rehabilitacja dzieci z zaburzeniami rozwojowymi w wieku 0 – 7 lat z terenu województwa łódzkiego”. Aktualny projekt jest zawarty na okres 16.05.2022r. - 31.03.2025r. Do projektu są kwalifikowane dzieci w wieku 0 – 7 lat pochodzące z województwa łódzkiego, posiadające aktualne orzeczenie o niepełnosprawności.

V. Diagnoza środowiska

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgierzu obejmuje swoją pomocą mieszkańców Zgierza, których liczba według Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31 grudnia 2023r. wynosiła 53 543 osoby.

W 2023r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgierzu udzielił pomocy 1 703 osobom.

Miejski Program Wspierania Rodziny ma odpowiadać na realne problemy, towarzyszące lokalnej społeczności, szczególnie w obszarze funkcjonowania rodziny. Najczęściej są nimi: ubóstwo, wyuczona bezradność, bezrobocie, poczucie izolacji, brak poczucia stabilizacji i problemy wychowawcze.

Poniższa tabela przedstawia powody trudnych sytuacji życiowych mieszkańców Zgierza, które są przesłankami do objęcia wsparciem i ich skalę.

L. p.	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	Ubóstwo	698	1140
2.	Sieroctwo	4	5
3.	Bezdomność	60	68
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa ogółem:	52	201
	w tym potrzeba ochrony wielodzietności	14	76
5.	Bezrobocie	405	783
6.	Niepełnosprawność	446	612
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	703	946
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem:	178	558
	rodziny niepełne	117	337
	rodziny wielodzietne	42	214
9.	Przemoc domowa	11	36
10	Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
11	Alkoholizm	145	211

12	Narkomania	20	38
13	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	38	63
14	Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	3	17
15	Zdarzenie losowe	3	3
16	Sytuacja kryzysowa	0	0
17	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Źródło: Dane własne statystyczne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zgierzu za rok 2023.

Powyższe dane wskazują, że ubóstwo, długotrwała choroba i niepełnosprawność są czynnikami dominującymi w strukturze udzielania pomocy, kolejnymi znaczącymi przesłankami są bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i alkoholizm.

Stopa bezrobocia dla powiatu zgierskiego – wg danych GUS – w na dzień 31 grudnia 2022 roku kształtowała się na poziomie 5,1 %, natomiast na koniec grudnia 2021 r. wynosiła 5,3% i zmalała w stosunku do grudnia 2021 roku o 0,2 punktu procentowego. Liczba mieszkańców Zgierza zarejestrowanych jako osoby bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy na dzień 31 grudnia 2022 r. wyniosła 1025 osób (*Raport monitoringowy z wdrażania w roku 2023 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Zgierza na lata 2021 – 2025*).

W ramach polityki prorodzinnej w Zgierzu jest realizowany Program „Zgierz dla Rodziny”, ukierunkowany na pomoc dla rodzin wielodzietnych. Program „Zgierz dla Rodziny” działa na rzecz rodzin wielodzietnych. Przyjęty on został uchwałą nr XLVIII/573/14 Rady Miasta Zgierza z dnia 24 kwietnia 2014 r. Potwierdzeniem uczestnictwa rodziny wielodzietnej w Programie jest posiadanie przez nią Zgierskiej Karty Rodzinnej. Główne cele Programu to wzmacnianie i promowanie rodzin wielodzietnych oraz ich aktywizacja i integracja poprzez system ulg i zniżek w dostępie do oferty społeczno – kulturalno - sportowej miasta, zwiększenie szans rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży wychowującej się w rodzinach wielodzietnych. Program ma na celu poprawę warunków życia rodzin wielodzietnych oraz budowanie trwałych relacji rodzinnych poprzez ich uczestnictwo w życiu kulturalnym oraz innych formach aktywności oferowanych przez miasto.

Na terenie Zgierza funkcjonują placówki zajmujące się terapią uzależnień od alkoholu i narkotyków. Jedną z nich jest Stowarzyszenie Abstynentów Klub STOP znajdujące się przy ul. 3 Maja 69A. Stowarzyszenie prowadzi terapię grupową i indywidualną dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin, bezpłatne porady i pomoc w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi (porady, konsultacje, wstępna diagnoza i terapia).

Fundacja ARKA znajdująca się w Zgierzu przy ul. Narutowicza 12 prowadzi dwa hostele dla osób, które ukończyły leczenie, program terapii ulicznej oraz programy szkoleniowe. Placówki Fundacji ARKA znajdują się na terenie województwa łódzkiego: w Łodzi, Zgierzu i Męckiej Woli k/Sieradza, gdzie znajduje się stacjonarny ośrodek leczenia uzależnień.

Kolejną placówką działającą na rzecz osób uzależnionych od alkoholu na terenie Zgierza jest Fundacja NOE znajdująca się przy Placu Jana Pawła II 11/13.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zgierzu wspiera osoby dotknięte problemem alkoholowym (uzależnione i współuzależnione) poprzez prowadzenie postępowań mających na celu orzeczenie o obowiązku podjęcia leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu, wskazywanie miejsca, gdzie można podjąć terapię oraz gdzie mogą otrzymać wsparcie rodziny osób współuzależnionych.

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Zgierzu działa Zespół Interdyscyplinarny realizujący zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Pracownicy socjalni powołani do grup diagnostyczno – pomocowych są odpowiedzialni za prowadzenie procedur Niebieskiej Karty, udzielają porad dla ofiar przemocy, przeprowadzają interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy

domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

Poniższa tabela przedstawia dane z zakresu prowadzonych procedur Niebieskie Karty przez Zespół Interdyscyplinarny w mieście Zgierzu w latach 2021 – 2023.

Rok	Liczba prowadzonych procedur Niebieskie Karty w danym roku	Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. 2024r. poz. 1673)	Liczba dzieci doświadczających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury Niebieskie Karty
2021	125	5	33
2022	132	11	41
2023	112	2	57

Źródło: Dane własne statystyczne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zgierzu z lat 2021, 2022, 2023.

Znaczącym wsparciem dla zgierskich rodzin są świadczenia pieniężne przyznawane przez Zespół ds Świadczeń Rodzinnych i Wychowawczych mieszczący się przy ul. Łęczyckiej 24 działający w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zgierzu.

Poniższa tabela przedstawia świadczenia rodzinne z podziałem na kategorie wydatków oraz ilość korzystających osób, realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgierzu w 2023r.

Rodzaj zasiłku	Liczba rodzin korzystających z zasiłku	Liczba osób korzystających z zasiłku	Wydatkowana kwota
zasiłek rodzinny z dodatkami	612	1222	2 132 026,76 zł
zasiłek pielęgnacyjny	1161	1199	2 853 012,19 zł
świadczenie pielęgnacyjne	306	310	8 199 017,53 zł
zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	140	140	140 000,00 zł
specjalny zasiłek opiekuńczy	8	8	45 880,00 zł
zasiłek dla opiekuna	2	2	14 880,00 zł
świadczenie rodzicielskie	103	103	577 009,60 zł
Świadczenie „Za życiem”	4	4	16 000,00 zł

Źródło: Dane własne statystyczne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zgierzu za rok 2023.

Bardzo ważnym wsparciem dla potrzebujących rodzin jest zapewnienie żywności. Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) i realizacja Wieloletniego Rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu” zapewnia najbardziej potrzebującym rodzinom świadczenie pieniężne na zakup żywności i opłacenie obiadów dzieciom i młodzieży w szkole i w przedszkolu.

Dzięki takiemu wsparciu dzieci i młodzież z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym mają zapewnione podstawowe potrzeby bytowe.

Rok	Wieloletni Rządowy Program Posilek w szkole i w domu			Pomoc żywnościowa w ramach Programu POPŻ (pomoc w formie paczek żywnościowych)
	pomoc w formie zasiłku celowego na zakup żywności	pomoc w formie posiłku dla dzieci do czasu ukończenia szkoły podstawowej i dzieci do czasu podjęcia nauki szkolnej	Pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	
2021	1422 osób	83 dzieci	26 osób	1020 osób
2022	1422 osób	90 dzieci	22 osób	1022 osób
2023	1350 osób	79 dzieci	24 osób	640 osób

Źródło: Dane własne statystyczne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zgierzu z lat 2021, 2022, 2023.

VI. Rozwój systemu wsparcia rodziny

1. Cel główny

Celem głównym Programu jest rozwijanie systemu wsparcia rodzin w zakresie prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz zapewnienie odpowiednich warunków życia dzieciom i młodzieży w naturalnym środowisku rodzinnym oraz zapobieganie umieszczeniom dzieci i młodzieży w pieczy zastępczej.

2. Cele szczegółowe

1. Prowadzenie działalności profilaktycznej skupiającej się na umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią prawidłowo funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
2. Zapewnienie rodzinom zagrożonym umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej pomocy w przewyżnianiu problemów opiekuńczo – wychowawczych.
3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.
4. Zapewnienie rodzinom pomocy finansowej.
5. Przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym, które w konsekwencji prowadzą do podejmowania przez pracowników socjalnych działań interwencyjnych.
6. Finansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

1. Prowadzenie działalności profilaktycznej skupiającej się na umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią prawidłowo funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

L.p.	Zadania	Termin realizacji	Sposób weryfikacji	Realizatorzy
1.	Promowanie i organizowanie różnych form integracji rodzin i społeczności lokalnej.	2025 - 2027	Ilość zorganizowanych imprez	MOPS placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego - świetlice

				środowiskowe, kościół.
2.	Działalność edukacyjno – informacyjna na rzecz promowania instytucji rodziny	2025 2027	- Liczba zorganizowanych szkoleń, warsztatów Liczba osób uczestniczących w zajęciach	MOPS PCPR placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego - świetlice środowiskowe, parafie.
2. Zapewnienie rodzinom zagrożonym umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej pomocy w przezwyciężaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych.				
1.	Zapewnianie rodzinom możliwości wsparcia asystenta rodziny w tym prowadzenie monitoringu w rodzinie. Zapewnianie możliwości wsparcia asystenta rodziny kobietom w ciąży i rodzinom zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.	2025 2027	- Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. Liczba rodzin objętych monitoringiem asystenta rodziny. Liczba kobiet, rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.	MOPS
2.	Wdrażanie procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych.	2025 2027	- Liczba wdrożonych procedur	MOPS, PCPR, placówki oświatowe, policja,
3.	Realizowanie programów profilaktycznych i terapeutycznych.	2025 2027	- Liczba wdrożonych programów. Liczba uczestników programów.	MOPS, PCPR, placówki oświatowe, policja,
4.	Prowadzenie poradnictwa dla rodzin przeżywającym trudności opiekuńczo – wychowawcze.	2025 2027	- Liczba udzielonych porad	MOPS, PCPR, placówki wsparcia dziennego – świetlice środowiskowe, poradnie, kościół.
5.	Pozyskanie rodzin wspierających.	2025 2027	- Liczba rodzin wspierających	MOPS
6.	Prowadzenie i finansowanie placówek wsparcia dziennego.	2025 2027	- Liczba funkcjonujących placówek wsparcia dziennego. Liczba dzieci	Placówki wsparcia dziennego – świetlice środowiskowe.

			korzystających z placówek wsparcia dziennego.	
3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.				
1.	Zapewnienie wsparcia w postaci konsultacji psychologicznych Zapewnienie wsparcia w postaci konsultacji prawnych.	2025 - 2027	Liczba udzielonych konsultacji psychologicznych. Liczba udzielonych konsultacji prawnych.	MOPS, PCPR, placówki oświatowe, poradnie, organizacje pozarządowe, parafie.
2.	Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny.	2025 - 2027	Liczba rodzin, w których dziecko jest umieszczone w pieczy zastępczej i są objęte wsparciem asystenta rodziny.	MOPS
3.	Realizacja programów profilaktycznych i terapeutycznych ze szczególnym naciskiem na warsztaty podnoszące kompetencje wychowawcze.	2025 - 2027	Liczba zajęć. Liczba osób uczestniczących w zajęciach.	MOPS, PCPR, organizacje pozarządowe (placówki wsparcia dziennego - świetlice środowiskowe)
4.	Zapewnienie wsparcia rodzinom i osobom poprzez objęcie ich poszerzoną pracą socjalną przez pracowników socjalnych Zespołu ds Pracy Socjalnej.	2025-2027	Liczba rodzin skierowanych do Zespołu ds Pracy Socjalnej	MOPS
4. Zapewnienie rodzinom pomocy finansowej.				
1.	Zapewnienie dzieciom ciepłego posiłku w placówkach oświatowych.	2025 - 2027	Liczba dzieci objętych świadczeniem.	MOPS
2.	Wyplata świadczeń z funduszu alimentacyjnego.	2025 - 2027	Liczba osób uprawnionych (dzieci)	MOPS
3.	Objęcie rodzin wsparciem finansowym z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe)	2025-2027	Liczba rodzin	MOPS
5. Przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym, które w konsekwencji prowadzą do podejmowania przez pracowników socjalnych działań interwencyjnych.				
1.	Działania Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz rodzin, w których dochodzi do przemocy.	2025 - 2027	Liczba wdrożonych procedur niebieskiej karty.	MOPS
2.	Kierowanie osób do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	2025 - 2027	Liczba osób skierowanych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania	MOPS

			Problemów Alkoholowych.	
3.	Kierowanie do sądu wniosków o wgląd w sytuację rodziny.	2025 - 2027	Liczba skierowanych wniosków.	
6. Finansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.				
1.	Zapewnienie utrzymania dzieci w pieczy zastępczej.	2025 - 2027	Koszt utrzymania dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	MOPS

VII. Realizacja Programu

Nadzór nad realizacją Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Zgierza na lata 2025 – 2027 sprawuje Prezydent Miasta Zgierza. Nadzór obejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w Programie. Koordynację nad realizacją Programu powierza się Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Zgierzu, koordynatorem Programu z ramienia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej będzie Pani Katarzyna Maciejewska – Koordynator ds. Asysty Rodzinnej. Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zgierzu przedstawia Prezydentowi Miasta Zgierza sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Zgierza na lata 2025 – 2027, natomiast Prezydent przedstawia je Radzie Miasta Zgierza.

Realizatorami Programu są podmioty, które w ramach swoich kompetencji wspierają rodziny przeżywające szeroko rozumiane trudności a w szczególności trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Koordynatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgierzu realizujący go przy współpracy z:

1. Podmiotami publicznymi:

Prezydent Miasta Zgierza,
Placówki oświatowe z terenu Miasta Zgierza,
Placówki Służby Zdrowia,
Komenda Powiatowa Policji w Zgierzu,
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zgierzu,
Zespół Interdyscyplinarny w Zgierzu,
Kuratorzy społeczni i zawodowi,
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu

2. Podmiotami niepublicznymi:

Organizacje pozarządowe – placówki wsparcia dziennego,
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
Kościoły z terenu Miasta Zgierza.

VIII. Finansowanie Programu

Finansowanie Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Zgierza na lata 2025 - 2027 odbywać się będzie w ramach budżetu miasta, dotacji z budżetu państwa na realizację zadań własnych i zleconych oraz ze środków zewnętrznych pozyskiwanych w ramach programów i projektów.

IX. Monitoring i ewaluacja Programu

Program będzie koordynowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgierzu. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zweryfikują działania, które mają dać informację zwrotną pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

Monitoring Programu będzie się opierał przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu informacji przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, jako koordynatora Programu i jednocześnie instytucję wiodącą przy jego realizacji. Dodatkowo pozyskiwane będą informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie. Rezultatem monitoringu będzie sprawozdanie roczne przygotowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgierzu w pierwszym kwartale następującego po sobie roku, składane Prezydentowi Miasta Zgierza.

Miejski Program Wspierania Rodziny dla Miasta Zgierza na lata 2025 – 2027 jest dokumentem otwartym i długofalowym. Może podlegać ewaluacji i monitoringowi w zależności od rozpoznanych występujących potrzeb i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w Programie. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację. Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne, o których mowa w art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

UZASADNIENIE

Projekt uchwały w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla miasta Zgierza na lata 2025-2027 został opracowany na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Powołany przepis stanowi, że do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 - letnich gminnych programów wspierania rodziny.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione

PREZIDENT
MIASTA ZGIERZA
Przemysław Stanisławski

